

УКРАЇНЬСЬКА АКАДЕМІЯ ДРУКАРСТВА

Факультет ВИДАВНИЧО-ПОЛІГРАФІЧНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Кафедра ПОЛІГРАФІЧНИХ МЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ПАКОВАНЬ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

304 Методологічні принципи написання дисертаційної роботи
(код і назва навчальної дисципліни)

третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
(рівень вищої освіти)

галузь знань	<u>18 Виробництво та технології</u> (шифр і назва)
спеціальність	<u>186 Видавництво та поліграфія</u> (шифр і назва)
спеціалізація	_____ (шифр і назва)
вид дисципліни	<u>обов'язкова</u> (обов'язкова / за вибором)
мова викладання	<u>українська</u>

Робоча програма з навчальної дисципліни «Методологічні принципи написання дисертаційної роботи» для аспірантів спеціальності 186 Видавництво та поліграфія

Затверджена гарантом освітньо-професійної програми «Видавництво та поліграфія»

_____

(підпис)

Гавенко С.Ф.

(ініціали та прізвище)

Розробник(и):

Професор, к.т.н., професор, В.З. Майк

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри ПМТІП
Протокол №9 від «14» червня 2021 року

Завідувач кафедри ПМТІП
(назва кафедри)

_____

(підпис)

С.Ф. Гавенко
(ініціали та прізвище)

1. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів/год.	4/120	4/120
Усього годин аудиторної роботи, у т.ч.:		
– лекційні заняття, год.	36	36
– семінарські заняття, год.		
– практичні заняття, год.	18	18
– лабораторні заняття, год.		
Усього годин самостійної роботи, у т.ч.:	66	66
– контрольні роботи, к-сть/год.		
– розрахункові (розрахунково-графічні) роботи, к-сть/год.		
– індивідуальне науково-дослідне завдання, к-сть/год.		
– підготовка до навчальних занять та контрольних заходів, год.		
Екзамен	+	+
Залік		

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:
денної форми навчання – 55%;
заочної форми навчання – 55%.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни полягає у формуванні професійно-орієнтованих знань з побудови, підготовки, проведення та написання дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії та її захисту.

2.2. Завдання навчальної дисципліни

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі **результати навчання** (необхідно сформулювати 6–8 результатів навчання):

1. здатність аспірантів використовувати теоретичні положення щодо вимог до написання і оформлення дисертації;
2. здатність до самодіагностики і корекції науково-дослідної діяльності;
3. здатність детально розробляти та переконливо презентувати план дослідження для вирішення науково-прикладної задачі;
4. здатність провести оригінальне дослідження, що базується на критичному розгляді джерел та забезпечене необхідним науковим апаратом таким, як нотатки, бібліографія та публікація відповідних документів;
5. здатність презентувати результати дослідження, усно та письмово, у формі наукових конференцій, семінарів, наукових зустрічей;
6. набуття компетенцій з літературного оформлення дисертації та оприлюднення здобутих наукових результатів у публікаціях, виступах, презентаціях;
7. здатність виконання виконання аспірантами завдань для підготовки до захисту дисертації.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетенцій:

загальних:

- здатність працювати з міжнародними науковими товариствами, презентувати та публікувати свої наукові результати однією з іноземних мов європейського простору; спілкуватися з академічним товариством та громадськістю, колегами, державною (українською) мовою (ЗК1).
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; знати принципи оформлення наукових публікацій (ЗК2);
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу нових та складних ідей (ЗК3)
- здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми видавничо-поліграфічного та пакувального виробництва (ЗК5);

фахових:

- здатність до розроблення наукових і методологічних основ проектування, створення, дослідження і впровадження у виробництво нових технологій, устаткування, поточкових ліній, друкованих, електронних мультимедійних та інтерактивних видань, пакувань, матеріалів та технологічного забезпечення якості видавництва та поліграфії (СК2);
- здатність застосовувати відповідні математичні, наукові і технічні методи, інформаційні технології, експертні системи та прикладне програмне забезпечення для вирішення інженерних і наукових завдань у видавничо-поліграфічній та пакувальній галузі (СК3);
- здатність до розроблення нових та вдосконалення існуючих моделей, методів, засобів, процесів видавничо-поліграфічного та пакувального виробництва, які забезпечують створення нових та розвиток існуючих технологій розробки, виготовлення, оздоблення та використання друкованих і електронних видань, пакувань, аудіо- та відеоінформації, мультимедійних продуктів. Володіння навичками розроблення та дослідження моделей і методів оцінювання та забезпечення якості, підвищення надійності технологічних процесів, функціональної безпеки видавничо-поліграфічних систем та пакувальної продукції (СК4);
- здатність ініціювати, розробляти та реалізовувати дослідницькі та інноваційні проекти, планувати й організувати роботу дослідницьких колективів. Володіння методами планування та проведення експериментів (у т.ч. активних, пасивних, імітаційних), статистичної обробки їх результатів (СК5);
- здатність використовувати у професійній діяльності знання з різних наук, переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми видавничо-поліграфічної галузі (СК6).

Результати навчання даної дисципліни деталізують такі програмні результати навчання:

- знати наявні, виявляти нові, перспективні науково-прикладні проблеми видавничо-поліграфічного та пакувального виробництва, визначати і враховувати їх міжгалузевий та глобальний контексти, визначати методи і засоби розв'язання вказаних проблем (РН1);
- володіти сучасною, орієнтованою на галузеву проблематику методологією теоретичного та експериментального дослідження процесів та виробів видавничо-поліграфічного та пакувального виробництва, методами аналізу й інтерпретації його результатів, здійснювати наукові дослідження, узагальнення їх результатів, формулювання та обґрунтування висновків та пропозицій щодо впровадження досліджень, проводити інноваційну діяльність задля отримання нових знань та створення нових технологій та продуктів в сфері видавництва і поліграфії та в ширших мультидисциплінарних контекстах (РН2);
- формулювати й у виразити результати власних досліджень представляти результати дослідження у формі наукових звітів, статей, доповідей тощо для їх широкої апробації у вітчизняних та міжнародних фахових інформаційних ресурсах державною, англійською та/або іншою іноземною мовою з дотриманням принципів академічної доброчесності (РН3);

- застосовувати принципи, методи, засоби та технології системно-структурного підходу, теоретичних та емпіричних досліджень, здійснювати системні дії під час реалізації наукових досліджень та креативності (PH5);
- застосовувати методиками та технології побудови математичних моделей та верифікації результатів досліджень, експертні системи, інформаційні технології опрацювання даних та методів оптимізації для прийняття оптимальних рішень, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних технологій та виробів видавництва, поліграфії та паковань і дотичних міждисциплінарних напрямках (PH6);
- володіти сучасними методиками педагогічної діяльності у вищій освіті; викладати професійно-орієнтовані дисципліни спеціальності на основі системних, методологічних знань з видавництва та поліграфії, суміжних галузей; впроваджувати результати наукових досліджень в освітній процес (PH8);
- знати та розуміти структуру та функції загальнонаукової філософської концепції наукового світогляду, ролі науки, її впливу на суспільні процеси та розвиток сучасної цивілізації; розуміти необхідність постійного особистісного та професійного саморозвитку та вдосконалення підходів під час наукової, дослідницької, викладацької та інноваційної діяльності (PH10).

2.3. Перелік попередніх та супутніх і наступних навчальних дисциплін

№ з/п	Попередні навчальні дисципліни	Супутні і наступні навчальні дисципліни
1.	Методологія науково-дослідницької діяльності	Прикладні аспекти формування наукових публікацій
2.	Науково-технічні і патентні інформаційні ресурси	

3. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

У процесі викладання навчальної дисципліни «Методологічні принципи написання дисертаційної роботи» аспіранти вивчають весь процес підготовки дисертаційної роботи, правила оформлення дисертації, порядок проведення публічного захисту дисертаційної роботи. Представлений матеріал відповідає всім сучасним вимогам нормативних документів щодо здобуття наукового ступеня доктора філософії.

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Лекційні заняття

№ п/п	Назви тем	Кількість годин
1	Наука та її відмінності від інших учень. Історія становлення дисертаційних досліджень	2
2	Нормативні документи системи вищої освіти	4
3	Організація проведення дисертаційного дослідження. Шляхи підготовки дисертаційного дослідження	2
4	Важливість коректного використання наукової термінології в науковому дослідженні. Сутність і відмінність основних понять дослідження з технології поліграфічного виробництва.	2
5	Визначення проблеми наукового дослідження. Усне й письмове обґрунтування доцільності проведення обраного дослідження.	4
6	Вибір актуальної теми дисертаційного дослідження, що зумовлює певний внесок у теорію та практику технології поліграфічного виробництва	2
7	Концепція дисертаційного дослідження. Формулювання наукової гіпотези дослідження	2

8	Логіка та поетапна побудова дисертаційного дослідження	2
10	Джерела інформації та їх використання в науково-дослідницькій роботі	2
11	Оформлення дисертаційного дослідження	2
12	Оформлення, оцінка і впровадження результатів наукового дослідження	2
13	Наукові дослідні роботи і гранти	2
14	Юридичні, етичні і моральні проблеми під час підготовки і захисту дисертаційної роботи	4
15	Процедура захисту дисертаційного дослідження.	2
16	Процедура оформлення документів	2
Усього годин		36

4.2. Лабораторні заняття

№ п/п	Зміст (теми) занять	Кількість годин
1	Нормативні документи підготовки доктора філософії	2
2	Аналіз композиції дисертаційного дослідження	2
3	Вимоги до змісту та оформлення дисертаційного дослідження	2
4	Робота над написанням наукових статей, доповідей, монографій	2
5	Підготовка до попереднього захисту дисертаційного дослідження.	2
6	Підготовка до основного захисту дисертаційного дослідження	2
7	Процедура захисту дисертації	2
8	Юридичні, етичні і моральні проблеми під час підготовки і захисту дисертаційної роботи	2
9	Оформлення документів для подання атестаційної справи.	2
Усього годин		18

4.3. Самостійна робота

№ п/п	Найменування робіт	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Визначити нормативно-правові документи, що регламентують наукову діяльність працівників вищої освіти. Оформити у вигляді таблиці. 1. Опрацювати основні положення Закону України «Про вищу освіту». 2. Вивчити законодавчу базу освіти і науки	18	18
2	Конспектувати інформацію щодо проведення атестації науково-педагогічних кадрів в Україні	15	15
3	Скласти перелік фахових видань (за спеціальністю)	12	12
4	Анотувати вимоги до оформлення списку використаної літератури дисертаційного дослідження	11	11
5	Скласти анотацію українською та англійською мовами	10	10
Усього годин		66	66

5. МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ЗНАТЬ

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання до заняття та виконання конкретної практичної роботи. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається викладачем, що проводить заняття.

Модульний контроль проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що

формує цей модуль. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань і проведення спеціальних контрольних заходів.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ

Максимальна оцінка в балах		
Поточний контроль (ПК)	Екзаменаційний контроль	Разом за дисципліну
50	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Тестові завдання до курсу.
3. Методичні вказівки

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Партико З.В. Основи наукових досліджень: підготовка дисертації: навч. Посіб. – 2-ге вид., перерод. і доп. – Київ: Ліра-К, 2017 – 232 с.
2. Захаров Ю.В. Подання результатів у дисертаційній роботі [Текст] : метод. Рекомендації / Ю.В. Захаров, М.І. Радченко; Український держ. морський технічний ун-т ім. адмірала Макарова. – Миколаїв: УДМТУ, 2003. – 22 с.
3. Зосимов А.М. Доказове рецензування медичних дисертацій [Текст] / А.М. Зосимов, Л.К. Пархоменко. – Х.: Факт, 2008. – 143 с.
4. Комплексний підхід до експертизи дисертаційних робіт: економічні спеціальності [Текст] / [авт. – упоряд.]: Загорський В.С., Кизим М.О., Тищенко О.М. – Х.: ІНЖЕК, 2011. – 67 с.
5. Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань [Текст]. – К.: Редакція «Бюлетеня вищої атестаційної комісії України», 2000. – 32 с.
6. Рекомендації з експертизи дисертаційних робіт у експертній раді ВАК України: економічні спеціальності [Текст] / авт.-упоряд. В.С. Загорський, О.М. Тищенко; Вища атестаційна комісія України. – Х.: Інжек, 2008. – 55 с.

7. Як правильно оформити дисертацію та документи атестаційної справи [Текст]: зб. норм. док. з питань атестації наук. кадрів вищ. кваліфікації / упоряд. Ю.І. Цеков. - [Вид. 2-ге, випр. і допов.]. - К.: Редакція «Бюлетеня вищої атестаційної комісії України»; К: Толока, 2010. – 47 с.
8. Як правильно оформити дисертацію та документи атестаційної справи [Текст]: зб. норм. док. з питань атестації наук. кадрів вищ. кваліфікації / [упоряд. Л.І. Мірошніченко]. К.: Толока, 2012. – 54 с.
9. Воротіна Л. Кандидатська дисертація: методика написання і захисту: посібник для аспірантів і здобувачів наукового ступеня / Л. Воротіна, В. Воротін, С. Гуткевич. – К., 2006. – 138 с.
10. Зосимов А. Дисертаційні помилки: монографія / А. Зосимов, В. Голік. – 3-є вид., доп. і випр. – Х.: ІНЖЕК, 2005. – 216 с.
11. Ковалів Ю. Абетка дисертанта. Методологічні принципи написання дисертації: посібник / Ю. Ковалів. – К.: Твім інтер, 2009. – 457с
12. Черній А. Дисертація як кваліфікаційна наукова праця: посібник. – К.: Арістей, 2005. – 232 с.
13. Цеков Ю. 100 запитань і 100 відповідей про підготовку і атестацію наукових і науково-педагогічних працівників. Довідник. / За ред. Р. Бойка. – К.: Толока, 2003. – 80 с.
14. Як правильно оформити дисертацію та документи атестаційної справи / Упоряд. Ю. Цеков. – К.: Ред. "Бюл. ВАК України": Вид-во "Толока", 2004. – 79 с.
15. Довідник здобувача наукових ступенів: зб. нормат. док. та інформ. матеріалів з питань атестації наук. кадрів вищ. кваліфікації / упоряд. Ю. І. Цеков ; попереднє слово Р. В. Бойка. – К. : Ред. "Бюл. ВАК України", 1999. – 64 с.
16. Довідник офіційного опонента : Зб. нормат. док. на інформ. матеріалів з питань експертизи дисерт. дослідж. / упоряд. Ю. І. Цеков ; за ред. Р. В. Бойка. – К. : Ред. "Бюл. Вищ. атестац. коміс. України ; вид-во "Толока", 2001. – 64 с.
17. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять у дисертації, і списку опублікованих робіт, який наводять в авторефераті // Бюл. ВАК України. – 2008. – № 3. – С. 9-13.
18. Вимоги до оформлення дисертацій і авторефератів дисертацій // Бюлетень ВАК України. – 2011. – № 9-10.
19. Як правильно оформити дисертацію та документи атестаційної справи. Зб. нормат. док. з питань атестації наук. кадрів вищої кваліфікації / Упоряд. Л. Мірошніченко. – К.: Толока, 2012. – 56 с.
20. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник / О.В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2003. – 192 с.
21. Конверський А.Є. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А.Є. Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
22. Корбутяк В.І. Методологія системного підходу та наукових досліджень: навчальний посібник / В.І. Корбутяк. – Рівне: НУВГП, 2010. – 176 с.
23. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / А. М. Єріна, В. Б. Захожай, Д. А. Єрін. – К. : Центр навч. л-ри, 2004. – 212 с.
24. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсеєв. - 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: ВД "Професіонал", 2004. – 216 с.
25. Пілющенко В. Л. Наукове дослідження : організація, методологія, інформаційне забезпечення / В. Л. Пілющенко, І. В. Шкрабак, Е. І. Словенко. – К.: Лібра, 2004. – 344 с.
26. Дурняк Б. В. Довідник нормативних документів про наукову діяльність, підготовку та атестацію наукових кадрів / В. З. Маїк, В. Ц. Жидецький. - Львів: УАД, 2020. – 412 с.

Допоміжна

1. Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила: ДСТУ 3582-97. – Введ. 01.07.98. – К. : Держстандарт України, 1998. – 16 с.
2. Методичні рекомендації по заповненню реєстраційно-облікових документів згідно "Порядку держреєстрації НКДДР та дисертацій". – К. : УкрІНТЕІ, 2000. – 20 с.
3. Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій // Бюл. ВАК України. – 2000. – № 2. – С. 9-41.

4. Переліки та форми документів, які використовуються при атестації наукових та науково-педагогічних працівників: наказ ВАК України від 29 трав. 2007 р. № 342 // Бюл. ВАК України. – 2007. – № 6.

5. Фаренік С. А. Логіка і методологія наукового дослідження : наук.-метод. посіб. / С. А. Фаренік. – К. : Вид-во УАДУ, 2000. – 340 с.

6. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : навч.посіб. / Г. С. Цехмістрова. – К. : Видавн. дім "Слово", 2003. – 240 с.

7. Черній А. М. Дисертація як кваліфікаційна наукова праця : посібник / А. М. Черній; за заг ред. І. І. Ібадуліна. – К. : Арістей, 2004. – 232 с.

8. Артемова Л.В. Методологія та організація роботи над дисертацією на здобуття наукового ступеня доктор філософії : галузь знань 01 – Освіта, спеціальність 015. Професійна освіта / Л.В. Артемова. – К., КиМУ, 2017. – С. 47.

9. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]/ <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

2. Міністерство освіти і науки України. Наука. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/nauka/>

3. Домашня сторінка Scopus Info. Режим доступу: <https://www.elsevier.com/solutions/scopus>

4. Вимоги до оформлення дисертацій, затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#n91>

5. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1851-12>

6. Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затверджений постановою Кабінету міністрів України від 6.03.2019 р. № 167. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2019-%D0%BF>

7. Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань [Електронний ресурс]/ <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0245-17>

8. Положення про Спеціалізовану вчену раду/<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1170-11> Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України [Електронний ресурс]

10. УЗГОДЖЕННЯ З ІНШИМИ НАВЧАЛЬНИМИ ДИСЦИПЛІНАМИ

№ п/п	Назва навчальної дисципліни, щодо якої проводиться узгодження	Прізвище та ініціали викладача	Підпис
1	Науково-технічні і патентні інформаційні ресурси	Репета В.Б.	
2	Прикладні аспекти формування наукових публікацій	Сельменська З.М.	